

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cursus Theologico-Moralis

Ad usum Tyronum elucubratus, Et in Quotidianis Prælectionibus

Quoad ea, quæ Moralis Theologia disputat de Legibus, de Præceptis
Decalogi, de Restitutione, ac de Contractibus

Viva, Domenico

Patavii, 1723

Art. VII. De Advocato, & Procuratore.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40673

VI. Oppones. Quando iudex iudice interrogat, tunc iuste præcipit reo, ut veritatem aperiat; ergo tenetur reus illam aperire etiam cum vitæ periculo.

Respondeo cum Filliuc., Bonac., Sanch. negando consequentiam; non enim est novum, quod propter opiniones utrinque probabiles detur bellum utrinque iustum: Sic qui est in periculo vitæ, potest fugere a carcere, licet iudex, & lex præcipiant, ne fugiat, & fugientes puniant: Sic servus bello captus potest fugere, quamvis dominus iuste præcipiat, ne fugiat: Sic citatus potest non comparere, si sibi grave malum imminet, quamvis iudex iuste præcipiat, ut compareat; Et eodem modo reus potest veritatem celare, cum habeat jus defendendi vitam suam, quamvis iudex iuste præcipiat, ut veritatem aperiat ex iure ad inquirendos auctores criminum occultos.

VII. Queritur secundo, An possit reus e carcere fugere?

Respondeo, posse, (nisi iuraverit ibi permanere) etiam si custos carceris grave inde malum passurus sit. Ratio est, quia hoc malum sequitur per accidens, & reus utitur iure, quod habet effugiendi carcerem; si enim potest effugere, ne capiatur a ministris iustitiæ, poterit etiam fugere, ne in carcere detineatur, nisi bonum publicum aliud postulet. Non potest tamen vim interre ministris iustitiæ, percutiendo, vulnerando, &c., sequeretur enim scandalum, & perturbatio Reipublicæ, ac boni communis, quod est præferendum privato: Præterquam quod hoc reputaretur crimen læsæ Majestatis: quamvis possit carcerem effringere, & custodes decipere citra vim, & injuriam.

VIII. Queritur tertio, An possit reus aperire crimina occulta testium ad inveniendam illorum testificatio-

nem, verbi gratia perjurium, excommunicationem, infamiam, &c.?

Respondeo, posse tam a reo, quam ab advocato propalari, cum modè tamen inculpatæ tutelæ, & quatenus ad sui defensionem est necesse, ut communiter docent; quamvis citra mortale non possint iidem falsa crimina iis appingere: Contraria enim opinio damnata est in thesi 44. ab Innoc. XI., quæ habet: *Probabile est non peccare mortaliter, qui imponit falsum crimen alteri, ut suam iustitiam, & honorem defendat.*

ARTICULUS VII.

De Advocato, ac Procuratore.

- I. *Ad restitutionem tenetur Advocatus, (sicut & Procurator) si ex sua negligentia, aut imperitia causa amittatur. Sicut etiam si causam manifeste injustam defendat; aut si partem inducat ad transactionem in causa injusta; Necnon si secreta cause alteri parti prodant.*
- II. *Potest Advocatus causam minus probabilem, immo & dubiam patrocinari; non tamen causam, quæ parum habet probabilitatis, in quam fere nunquam iudices inclinant.*
- III. *Veritum est Advocatis pacisci de quota litis. Id tamen ex natura rei licitum videtur pro foro interno, modo absit periculum fraudis, & iniustitia.*

I. Queritur primo, An Advocatus (sicut etiam Procurator) teneatur ad restitutionem, si ex sua imperitia, aut negligentia causam amittat?

Respondeo affirmative; tenetur enim ex officio esse saltem mediocri scientia instructus, & cognoscere sufficienter merita, & iustitiam causarum,

& diligentiam adhibere, quæ iudicio peritorum censetur sufficiens: Teneatur etiam ad restitutionem, si defendat causam manifeste injustam, cum sit injusta causa moralis damni alterius consulendo, & adjuvando: Debet autem restituere non solum parti contrariæ expensas, & litem, quam perdidit, in defectum sui principalis, sed etiam Clienti expensas, si bona fide procedentem non monuit de injustitia causæ. Immo tenetur etiam ad restitutionem, si defendat articulum iustum causæ injustæ; necnon si adversarium sic vexet, aut differat; nam sic censetur causam injustam defendere. Si tamen causam iustam defendat, potest adversarium citra injuriam decipere, & cavillationibus uti, modo nulla falsitate utatur. Nec tenetur ad restitutionem, (quamvis peccaverit) si causam evidenter iustam falsis scripturis, aut testibus defenderit. Contra vero ad restitutionem tenetur, si partem inducat ad transactionem, seu compositionem, quando cognoscit causam esse omnino injustam; sicut etiam si secreta causæ alteri parti prodatur; esset enim prævaricator, seu adjuvans diversam partem, prodita causa sua, ut notat Trull.

II. Quæritur secundo, An possit Advocatus causam dubiam tueri?

Respondeo cum Pal. licere Advocato causam probabilem patrocinari relicta probabiliori; quia Advocatus non est iudex, qui debeat sententiam ferre pro merito causæ, sed solum debet merita Clientis allegare; sæpe autem accidit, quod verius sit id, quod sibi minus probabile videtur, atque adeo licite potest causam minus probabilem defendere. Immo potest ex Lorca, Maldero, Merolla apud Dianam part. 4. tract. 3. resol. 47. contra Salas, patrocinari etiam causam dubiam. Verum si altera pars parum habeat probabilitatis, & in quam ra-

ro, aut nunquam iudices inclinant; puto cum Salon., quod peccet Advocatus non solum contra charitatem, sed etiam contra iustitiam defendendo talem causam; quia quod habet parum probabilitatis, non est simpliciter probabile, ut constat ex definitione Probabilis, Quod magnum pondus ingerere debet intellectui ad extorquendum assensum; Sicuti levis gravitas simpliciter non est gravitas, sed gravitas cum addito distrahente. Quamvis autem non possit Advocatus tueri causam tenuis probabilitatis, seu quæ non sit absolute probabilis, poterit tamen defendere causam dubiam, de cuius scilicet felici exitu prouidenter dubitatur, ut plures docent apud Dianam part. 4. tract. 3. resol. 47., quia ad Advocatum non spectat rem definire, sed solum merita causæ sincere exponere, ut postea Iudex illa expendendo iustam sententiam ferat.

III. Quæritur ultimo, An possit Advocatus de quota litis pacisci, videlicet de tertia, vel quarta parte, si vincat, quod dicitur palmarium pro victoria?

Respondeo, lege humana id prohiberi, ne scilicet per fas, aut nefas victoriam consequi nitatur; non est tamen improbabile ex Trull., quod ex natura rei in foro conscientie id liceat, si absit periculum alicujus actionis injustæ, ut Advocatus ardentiori studio ad causam incumbat, & Principalis se liberet a molestia sæpius illum adeundi. Ita etiam Navar., & Valent., apud Dianam part. 1. tract. 2. Miscel. resol. 49., ubi docent, communem contrariam opinionem loqui de foro externo, non de interno, ubi Deus veritatem perscrutatur, cui cedunt præsumptiones, super quibus fundantur leges id prohibentes. Debet tamen manifeste deesse præsumptio fraudis, & injustitiæ, ut solum pro

pro foro externo leges istæ sint obli- de Præceptis Decalogi (Sed oh ubi
gatoræ . Sit tandem hujus Opusculi Æternitatis)

F I N I S .

A . M . D . G . ;

ac Deiparæ sine labe Conceptæ ;

S Y.

linant;
et Ad-
tatem,
tenden-
habet
simpli-
defini-
in pon-
ad ex-
vis gra-
s, sed
mente .
ocatus
is, seu
, pot-
n du-
tu pru-
locent
refol-
pectat
caufe
dex il-
um fe-
it Ad-
videli-
i vin-
ro vi-
prohi-
fas vi-
est ta-
od ex
id li-
actio-
riori
Prin-
us il-
, &
ct. 2.
com-
loqui
rno ,
, cui
ibus
De-
sum-
olum
ro